

La ciència i l'ètica es troben a Aula Blanes

Divendres 22 d'abril de 2016 va haver-hi el primer debat sobre ciència d'Aula Blanes. **Salvador Macip, Mar Gibernau i Toni Muñoz** varen ser els encarregats de donar contingut als casos presentats dins el marc de ciència i ètica. El públic va participar activament i es van arribar a les dues hores de conversa sobre ciència.

El primer cas es centrava en la possibilitat de manipular / triar embrions per decidir detalls de disseny de la descendència. Es tractava de discutir sobre la conveniència i els límits de la manipulació en embrions. En aquest moments la medicina permet seleccionar però la possibilitat de manipular és apropiat. Amb aquest cas van donar-se reflexions entorn de l'eugenèsia, com ara:

- Tractar al fill com un mitjà pel propi benefici, és instrumentalitzar-lo.
- La societat hauria de fer l'esforç d'integrar a qualsevol i així evitaríem la necessitat de fills de disseny.
- Qui ha de prendre la decisió? Només la família? On comença i acaba la família? L'estat?
- L'evolució és eugènica i la medicina és anti-evolutiva. Permet que gent que en altres situacions no avançaria ho faci.
- Els pares volen que els fills se'ls assemblin, cal respectar la llibertat i la voluntat dels progenitors.

El segon cas es centrava en la confidencialitat professional i el mal a tercers. Al voltant d'aquest cas van aparèixer reflexions en relació a la confidencialitat personal davant la seguretat col·lectiva. Pels casos més extrems el consens era simple, però va donar lloc a reflexions com aquestes:

- El fet que certa informació mèdica sigui pública pot discriminar la persona per trobar feina, trobar assegurança mèdica...
- Hem de mirar pel benefici col·lectiu però alhora hem de reflexionar en com entenem les malalties i com les acceptem.

- Tenim regulacions, llicències, revisions, però no funcionen.
- La persona que pot fer mal als altres, ha de ser-ne conscient.

El darrer cas posava l'atenció en la desigualtat de gènere en ciència. Es tractava de reflexionar entorn de si hem deixat que la ciència mèdica sigui de l'home i feta per a l'home, si hem relegat i fet invisible la forma d'emmalaltir de la dona i per quins interessos. El consens entorn la idea que fa segles que tot està construït entorn el patriarcat i al voltant de l'home era gran i deixava pocs dubtes que cal canviar-ho i que en ciència també passa. Detalls com el nombre d'investigadores que acaben tenint un càrrec d'alta responsabilitat en ciència, o els diagnòstics d'histèria del tot actual en relació a la dona, van servir com a evidències. Malgrat el consens van aparèixer reflexions que ens ajuden a dibuixar la complexitat del tracte de la diferència:

- En estudis mèdics, per no afegir més

variables, els experiments amb animals d'un sexe.

- Estadísticament la fibromiàlgia la pateixen més les dones i les malalties de cor els homes, però fins l'any 1992 no s'inclouïen dones en els casos de malalties de cor.
- No és qüestió només de la ciència; en els llibres de text de filosofia dels instituts, fins fa poc no apareixen les filòsofes.
- Les dones no estan exemptes de ser masclistes.
- Cal una visió global del tema, es tracta d'entendre quins interessos alimenta la confrontació de gènere.

El debat va acabar amb el compromís expressat pel ponents de treball en favor del que consideren èticament correcte, un compromís que Aula Blanes va demanar que formés part de qualsevol deliberació seriosa, doncs més enllà de la descripció i la valoració, hi ha el deure moral i l'acció. ■